

LAITILA, LAESAARI / NIITTYMÄKI

Koekaivaus

11.-15.7.2019

Muuritutkimus Oy

Kari Uotila & Janne Haarala

30.7.2019

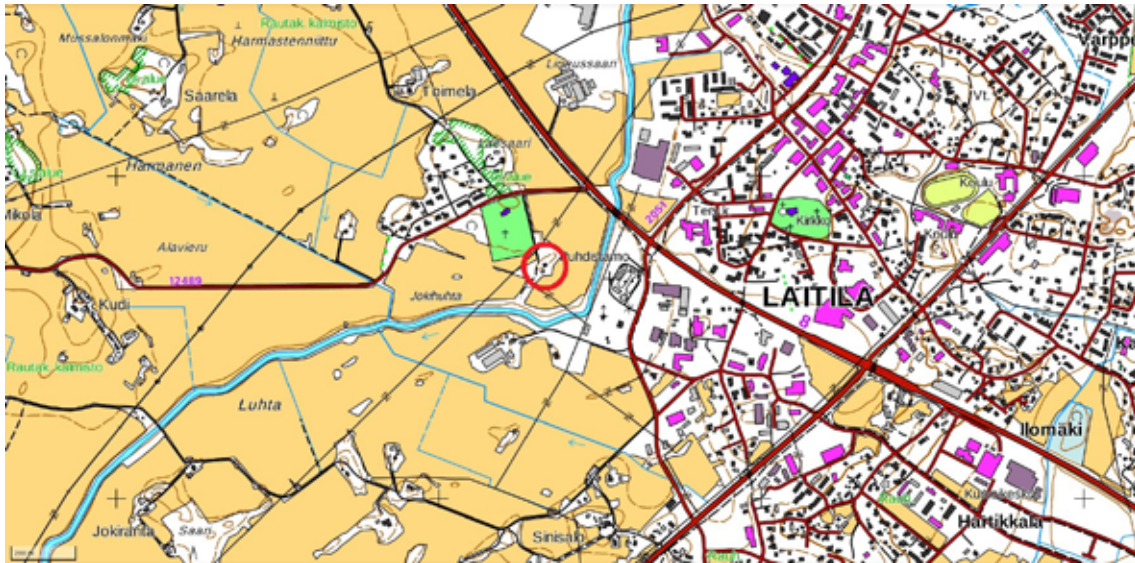
TIIVISTELMÄ

Muuritutkimus Oy teki Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausunnon mukaista koekuopitusta Laitilassa Niittymäen tontilla, Laesaaren mahdollisella muinaisjäännöksellä 11.–15.7.2019. Tutkimukset tehtiin Laitilan kaupungin suunnitteleman kaavamuutoksen takia. Tontilta on muistitiedon mukaan asuinrakennusta rakennettaessa löytynyt ihmisluita ja sen sijainti on otollinen rautakautiselle kalmistolle. Pidempään asumattomana olleen tontin pihapiiriä inventoitiin, käytiin läpi metallinpaljastimella sekä koekuopitettiin. Alueelle tehtiin 15 koekuoppaa ja yksi 2 x 2 m laajuinen koekaivausalue. Tontilta ei havaittu esihistoriallisia löytöjä tai havaintoja kiinteästä muinaisjäännöksestä. Havaitut luut olivat eläinten luita ja kerätty löytöaineisto modernia. Kivikkoinen harjanne, jolla tontti sijaitsi, vaikutti luontaiselta.

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kohde	LAITILA, Laesaari / Niittymäki
Muinaisjäänös	Laesaari, mahdollinen muinaisjäänös (rautakautinen kalmisto) muinaisjäänösrekisteritunnus 1000034512
Tontti Osoite	Laitila, Niittymäki, 400-419-7-132 Salotie 1, Laitila
Tutkimuksen laatu	Koekaivaus
Sijainti	ETRS -TM35FIN-tasokoordinaatit (Alueen keskipiste): N=6760714 E=211325 Korkeus noin 13–14,5 m mpy
Vastuullinen johtaja Apulaistutkija Tutkimuslaitos Projektikoodi Kenttätyöaika Tutkimusalue	FT Kari Uotila HuK Janne Haarala Muuritutkimus Oy MuTu119014 11.–15.7.2019 Tutkimusalueen / tontin pinta-ala noin 2000–2500 m ² Koekuoppien pinta-ala yht. 15 m ²
Tutkimuksen tilaaja Tutkimuslupa	Laitilan kaupunki / tekninen toimi MV/85/05.04.01.02/2019, diar. 05.06.2019
Löydöt Valokuvat	Ei talteen otettuja löytöjä Muuritutkimuksen arkisto, MuTu119014Dg
Alkuperäinen raportti Raportin kopiot	Museovirasto tilaaja, Varsinais-Suomen maakuntamuseo

SIJAINTIKARTTA

Tutkimusalueen sijainti (punaisella ympyrällä).

Pohjakartta: Maanmittauslaitos / Karttapaikka (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>)

SISÄLTÖ

1. Johdanto	2
2. Taustatiedot	3
3. Tutkimusmenetelmät	5
4. Kaivaushavainnot	5
5. Yhteenveto	10

Liitteet:	1. Kartat: Kartta 1 (Yleiskartta 1:2000), Kartta 2 (Yleiskartta 1:500)
	2. Kuvataulut (MuTu119014Dg)
	3. Kuvaluettelo (MuTu119014Dg)

1. JOHDANTO

Muuritutkimus Oy teki koekaivauksia Laitilan Laesaaren mahdollisella muinaisjään-
nöksellä (muinaisjäänösrekisteri nro 1000034512) Niittymäen kiinteistöllä heinäkuussa
2019. Tutkimukset johtuivat Laitilan kaupungin suunnittelemasta Laessaaren asema-
kaavan muutoksesta ja laajennuksesta, johon Varsinais-Suomen maakuntamuseo oli
antanut lausunnon (dnro 4263-2019, 2.4.2019) tontin 400-419-7-132 (Niittymäki) osalle.
Tutkimusten tilaajana oli Laitilan kaupunki / tekninen toimi.

Alueesta esiintyy kahta kirjoitusmuotoa, Laessaari ja Laesaari, joista jälkimmäinen mui-
naisjäänöksen nimenä ja kartta-aineistossa, ensimmäinen kaavassa.

Kohde on merkitty mahdolliseksi muinaisjäänökseksi, sillä Niittymäen kiinteistölle
taloa vuonna 1953 rakennettaessa on muistitiedon mukaan löydetty luita ja pihalla on
asukkaan mukaan ollut kivilatomuksia. Lisäksi topografisesti paikka sopisi rautakauti-
sen kalmiston sijainniksi. (Muinaisjäänösrekisteri / 1000034512).

Koekuopin tehdyn tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko tontilla merkkejä
kiinteästä muinaisjäänöksestä kuten rautakautisesta kalmistosta, sekä mahdollisen
muinaisjäänöksen laajuus ja kulttuurikerrosten paksuus. Museovirasto on myöntänyt
kohteelle tutkimusluvan (MV/85/05.04.01.02/2019, diar. 05.06.2019).

Inventointia ja koekuopitusta tehtiin 11.7.–12.7. ja 15.7.2019. Tutkimusten vastuullisena
johtajana on FT Kari Uotila ja apulaistutkijana HuK Janne Haarala. Kenttätöihin osallis-
tuivat myös HuK Sanni Salomaa ja fil.yo Lauri Järvenpää.

Tontille tehtiin 15 koekuoppaa ja yksi 2 x 2 m koealue. Koetutkimuksissa ei havaittu
merkkejä muinaisjäänöksestä, esihistoriallisista kulttuurikerroksista tai 1900-lukua van-
hempia löytöjä. Harjanne kivikkoineen vaikutti luontaisesti muodostuneelta.

Kaarinassa 30.7.2019

FT Kari Uotila

HuK Janne Haarala

Kuva 1. Yleiskuva päärakennuksesta ja piha-alueesta. Lounaasta, 11.7.2019. J. Haarala. MuTu119014Dg_1.

2. TAUSTATIEDOT

Niittymäen kiinteistö sijaitsee peltojen keskellä lähellä Sirppujokea. Sen pohjoispuolella on vuonna 1960 käyttöön vihitty hautausmaa ja siunauskappeli. Kiinteistön pihapiiriin kuuluu vuonna 1953 rakennetut kellarillinen rapattu asuinrakennus sekä betoniperustainen kaksikerroksinen ulkorakennus (Laessaaren alueen rakennusselvitys (Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu 31.8.2018)). Vuoden 1968 peruskartalla pihapiiriin on merkitty kaksi ulkorakennusta. Sirppujoki kulkee tontin itä- ja eteläpuolella viljeltyjen peltojen alapuolella. Päärakennuksesta jokeen on matkaa noin 170 metriä itään sekä etelään.

Tontilla on mahdollisesti ollut rakennus jo 1925, sillä vuoden 1925 uusjakokartassa näkyy Salontieltä etelään lähtevä suora tie, joka on edelleen käytössä oleva tielinjaus. On mahdollista, että vuoden 1925 karttaan on tien päähän merkitty rakennus. Vanhemmilla kartoilla, isojakokartassa vuodelta 1824 ja lohkomiskartassa 1902 tontin alue on valkoisena.

Taloa rakennettaessa on muistitiedon mukaan tullut esiin luita, jotka olisi toimitettu Museovirastoon. Luita ei kuitenkaan enää keväällä 2019 ole pystytty arkeologisista koelmista jäljittämään (lausunto 4263-2019).

Tontin pohjoisosassa kulkee kivinen harjanne. Lounas-koillinen-suuntaisen harjanteen pohjoispuolen rinnettä mutkittelee kapea lehtien alapuolella kulkeva polku (eläinten kulkureitti), jota pitkin harjannetta on mahdollista kulkea ja inventoida. Harjanteen päällä ja rinteissä näkyy maanpinnalle isoja kiviä. Osasta kivistä on lähes puolet maanpinnan yläpuolella. Myös turpeen/mullan alla tuntuu olevan lisää kiviä. Isoja maakiviä on myös harjanteen ulkopuolelta tasaisemmillä alueilla.

Harjanne on 80-100 metriä pitkä (arvio peruskartalta) ja noin 20–30 metriä leveä. Harjanne nousee muuten tasaisesta ympäristöstään noin 1,5–2 metriä. Harjanteen korkein alue on noin 14,50 m mpy. Luoteeseen laskeva rinne on jyrkempi ja kaakkoon kohti Sirppujokea laskeva on loivempi mutta pidempi. Luoteispuolella korkeudella 13,00 m mpy maasto on jo hyvin tasainen.

Harjanne alkaa nousta ulkorakennuksen luoteispuolelta kulkien rakennusten piha-alueen läpi. Päärakennus on rakennettu pääosin harjanteen keskelle/osin kaakkoon laskevaan rinteeseen. Harjanteen korkein kohta kulkee päärakennuksen koillispuolella noin 20 metrin matkalla, josta se hyvin hitaasti mataloituu kohti koillista. Harjanne loppuu viimeistään metsäalueen ulkoreunaan, kun pelto on ympäristössä tasainen. Harjanteen koillispäässä pellon ja metsän rajassa on kaksi ylös kaivettu 1,5 metristä kiveä. Peitteisyyden takia havainnointiolosuhteet ovat hyvin vaikeat.

Rakennusten lähiympäristö on täysin villiintynyt pihapiiri-puutarha. Vanhoilla nurmikko/piha-alueilla kasvaa pieniä pensaita ja tiheä puolimetriä pitkä heinikko. Päärakennuksen ympäristöstä alkaa koilliseen suuntaan hyvin tiheä pensaikko ja matala lehtipuualue, jossa on harvakseltaan isoja kuusi- ja lehtipuita. Luontoselvityksen mukaan alueella kasvaa paljon vanhoja isokokoisia pähkinäpensaita. Pääosin alue on täysin umpeenkasvanut ja vaikeakulkuinen ja näkyvyys piha-alueen ulkopuolella on vain joiain metrejä.

Ulkorakennuksen ympäristö vaikuttaa enemmän muokatulta kuin päärakennuksen. Päärakennuksesta itäkulmasta itään noin 10 metrin päässä tiheän pusikoiden keskellä on pieni parin neliön puinen rakennus, todennäköisesti leikkimökki.

3. TUTKIMUSMETODIT

Pihapiiriä inventoitiin ensin silmämääräisesti, minkä lisäksi aluetta käytiin läpi metallinpaljastimella. Alueelle kaivettiin 15 kpl koekuoppia, joiden koko vaihteli n. 35 x 35 – 50 x 50 cm. Koekuopat sijoitettiin päärakennuksen ympäristöön (kirjattujen luuhavaintojen takia), pihapiiriin paikoille, joille kuopat oli maaston ja kasvillisuuden puolesta järkevä kaivaa, sekä harjanteen eri osiin.

Tiheimmin koekuoppia tehtiin asuinrakennuksen koillispuolelle: Koekuopat 6–10 on kaivettu kivisen harjanteen päältä rinnettä alaspäin luoteeseen. Harjanteen suunta on lounas-koillinen.

Kolmen koekuopan (1, 2, 7) sijainnit valikoituivat metallinpaljastimen signaalin perusteella. Lisäksi harjanteen korkeimmalle kohdalle, jossa oli runsaasti maan pinnalle näkyviä kiviä, kaivettiin 2 x 2 m kokoinen koalue, jonka pohjoispuolisko kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan asti, eteläpuolelta poistettiin multakerros.

Kuopat ovat kaivettu lapiolla ja lastalla. Kaikkien kuoppien pinnalla ollut multakerros kaivettiin lapiolla ja multakerrosten alapuolisesti hiekkakerrokset pääosin lastalla, mutta lopuksi kuopan reunat ja loput irtomaat kaivettiin vielä lapiolla. Koekuoppien kaivettuja kerroksia ei seulottu. Kuopat täytettiin dokumentoinnin jälkeen.

Metallinpaljastimella käytiin läpi rakennusten ympäristöä eli sama alue, jolle tehtiin koekuoppia. Rakennusten välisellä vanhalla piha-alueella pitkä ruoho häytti metallinpaljastimen käyttöä. Lisäksi rakennusten lähiympäristössä oli useissa kohdissa modernia metalliroskaa maan pinnalle näkyvissä. Koekuoppien 1, 2 ja 7 sijainnit valittiin metallinpaljastimen signaalien perusteella.

Dokumentointi tehtiin kirjallisesti, digikuvin sekä takymetrinmittauksin. Kirjalliset havainnot ovat osa tätä raporttia, digikuvat on arkistoitu Muuritutkimus Oy:n arkistoon (MuTu119014Dg) ja ne ovat tämän raportin liitteenä. Takymetrinmittauksista on koostettu karttoja tämän raportin liitteeksi.

Koekuopat mitattiin takymetrillä paikalleen. Kuopista mitattiin pinnan ja pohjan lisäksi, muut kerrokset ja paikalleen jätetyt kivet (kuopissa 6 ja 7) piirrettiin myös takymetrillä.

Takymetrinmittaukset perustuvat 6.7.2019 tehtyyn tarkkuus-GPS:llä tehtyyn mittaukseen. Tontilla kulkevan hiekkatien varteen isoihin maakiviin merkittiin 4 lähtöpistettä, joista kahta on käytetty takymetrinmittauksiin. Takymetrillä luotiin lisää apupisteitä ympäri pihapiiriä. Gps-mittausten tarkkuus on +/- 5cm ja takymetrinmittauksien sisäinen tarkkuus on +/- 1cm. Kartta-aineisto on GK22-koordinaatistossa, korkeusjärjestelmässä N2000.

Koekaivauksissa kerättiin talteen esiin saadut löydöt, mutta niiden ollessa selkeästi moderneja, mitään löytöjä ei otettu talteen Kansallismuseon kokoelmiin. Osteologian opiskelija, HuK Anniina Laine on tunnistanut esiin tulleet luut eläinten luiksi ja arvioinut luiden olevan kokonsa perusteella moderneja.

4. KAIVAUSHAVAINNOT

Metallinpaljastinhavainnot ja maan pinnan luuhavainto

Koekuoppien 1, 2 ja 7 sijainnit valittiin metallinpaljastimen signaalien perusteella. Koekuoppa 1 tehtiin tosin havainnon kaakkoispuolelle, koska signaalin syy selvisi jo pitkää ruohoa kaatamalla. Maassa oli noin 1–2 cm syvyydessä 70 kappaletta 1 pennin kolikoita vuosilta 1963–1974. Koekuopasta 2 tuli paksua rautalankaa ja jugurttipurkin tai vastaavan foliomainen kansi. Koekuopasta 7 tuli isokokoinen moderni rautanaula.

Asuinrakennuksen itäpuolella oli pieni puurakennus, leikkimökki tai vastaava. Sen eteläpuolella, maan pinnalla, havaittiin runsaasti naudan luita, joissa oli erinäisiä leikkujälkiä. Maata on muokattu todennäköisesti mökkiä rakennettaessa. Luut lienevät peräisin tunkiolta tms.

Koekuoppa1

Sijainti: 5 metriä päärakennuksen kaakkoisseinästä kaakkoon pellolle viettävässä rinteessä, keskellä vanhaa piha-aluetta.

Koko: 50 x 50 cm.

Kerrokset:

15–20 cm lähes kivetöntä hienojakoista tummaa multaa.

Kuopan pohja: Vaaleanruskea tosi tiivis siltti.

Pintakorko: 13,25–13,33 m mpy

Pohjakorko: 13,09–13,15 m mpy

Löydöt: Multakerroksesta naudan tai vastaavan putkiluun 10–15 cm palanen, joka molemmista päistä sahattu tai katkaistu poikki.

Koekuoppa 2

Sijainti: 4 metriä päärakennuksen itäkulmasta kaakkoon pellolle viettävässä rinteessä. Kuopan itäpuolelta alkaa umpeenkasvanut pensas- ja matalien lehtipuiden alue.

Koko: 45 x 50 cm

Kerrokset:

15 cm lähes kivetöntä hienojakoista tummaa multaa.

Kuopan pohja: Vaaleanruskea todella tiivis siltti.

Pintakorko: 13,27–13,35 m mpy

Pohjakorko: 13,12–13,20 m mpy

Löydöt: Multakerroksesta naudan tai vastaavan ison putkiluun pää noin 10 cm kokoinen palanen. Paksua rautalankaa. Jugurttipurkin tai muun ruokapurkin pyöreä foliomainen kansi.

Koekuoppa 3

Sijainti: 3,5 metrin päässä päärakennuksen luoteisseinästä, harjanteen korkeimmassa kohdassa avoimen piha-alueen reunassa.

Koko: 50 x 45 cm

Kerrokset:

20 cm hienoa hiekansekaista tummaa multaa, seassa pari tiilen murua.

15 cm ruskeaa hienoa hiekkaa, jossa vähän kiviä. Hiekkakerroksen korko noin 14,00 m mpy.

Kuopan pohja: Vaaleanruskeaa kovaa ja tiivistä silttiä, jossa vähän kiviä

Pintakorko: 14,18–14,21 m mpy

Pohjakorko: 13,85–13,90 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 4

Sijainti: 2 metrin päässä päärakennuksen luoteisseinästä, harjanteen korkeimmassa kohdassa avoimen piha-alueen reunassa.

Koko: 50 x 25 cm

Kerrokset:

15 cm hienoa hiekkansekaista tummaa multaa, seassa tiilen muruja, paljon juuria

10 cm ruskeaa hienoa hiekkaa, jossa vähän kiviä. Hiekkakerroksen korko noin 14,10 m mpy.

Kuopan pohja: Vaaleanruskeaa kovaa ja tiivistä silttiä, jossa vähän kiviä.

Pintakorko: 14,20–14,23 m mpy

Pohjakorko: 14,02–14,05 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 5

Sijainti: päärakennuksen länsikulmasta luoteeseen noin 12 metriä, noin 5 x 5 metriä puuttoman tasaisen alueen keskellä, harjanteen pohjoispuolella. (Mahdollisesti vanhan rakennuksen paikka tai jonkun muun muokkauksen kohteena ollut alue, kasvimaat?)

Koko: 50 x 50 cm

Kerrokset:

30 cm harmaata savea ja tummaa multaa sekaisin ilman mitään kerrosrajoja, seassa vähän kiviä.

Kuopan pohja: Vaaleanruskea tiivistä ja kovaa silttiä.

Pintakorko: 13,13–13,16 m mpy

Pohjakorko: 12,83–12,85 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 6

Sijainti: päärakennuksen pohjoiskulmasta koilliseen noin 6,5 metriä, kivisen harjanteen korkeimmassa kohdassa, ympäristössä maanpinnalle näkyy useita isoja kiviä. Myöhemmin kaivettu koealue 1 sijaitsee osin päällekkäin koekuopan 6 kanssa.

Koko: 50 x 40 cm

Kerrokset:

5–10 cm tummaa multaa.

Mullan alapinnassa 10–20 cm kokoisia kiviä 6 kpl, ei ihan kiinni toisiinsa kivien päällä ja väleissä ruskeaa hiekkaa. Kivien pinnan korko noin 14,60–14,65 m mpy. Kiviä ei poistettu.

10 cm hienoa ruskeaa hiekkaa.

Kuopan pohja: Kivien välissä pilkottaa kova vaaleanruskea siltti.

Pintakorko: 14,68–14,70 m mpy

Pohjakorko: 14,53 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 7

Sijainti: Koekuopasta 6 noin 2,5 metriä luode-pohjoiseen. Noin 7 metriä koilliseen päärakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen alaspäin kaartuvassa luoteisrinteessä, ympäristössä maanpinnalle näkyy useita isoja kiviä.

Koko: 50 x 30 cm

Kerrokset:

5–10 cm tummaa multaa.

Mullan alapinnassa 10–30 cm kokoisia kiviä, kivet osin toisissa kiinni. Osa kivistä rapautuvaa kivilajia. Kivien pinnan korko noin 14,38–14,44 m mpy.

5–10 cm hienoa ruskeaa hiekkaa.

Kuopan pohja: Kivettömässä kulmassa vaaleanruskea kova siltti.

Pintakorko: 14,40–14,48 m mpy

Pohjakorko: 14,27 m mpy

Löydöt: Multakerroksesta (noin 2 cm syvyydestä) isokokoinen moderni/teollinen rautanaula.

Koekuoppa 8

Sijainti: Koekuopasta 7 noin 3 metriä luoteeseen. Noin 8 metriä koilliseen päärakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen alaspäin kaartuvassa luoteisrinteessä, kuopan lähiympäristössä ei ole maanpinnalle näkyviä kiviä.

Koko: 50 x 50 cm

Kerrokset:

10–15 cm tummaa multaa.

10–15 cm hienoa ruskeaa hiekkaa, jossa seassa vähän 5–10cm kiviä. Hiekkakerroksen pintakorko noin 13,97–14,02 m mpy.

Kuopan pohja: Pohjalla osin vaalearuskea tiivis kova siltti. Rinteen/kuopan alaosassa kovaa punaruskeaa hiekkaa ja pientä soraa ja murenevia kiviä.

Pintakorko: 14,09–14,20 m mpy

Pohjakorko: 13,84–13,95 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 9

Sijainti: Koekuopasta 8 noin 3 metriä luoteeseen. Noin 10 metriä koillis-pohjoiseen päärakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen luoteisrinteen aivan alaosassa lähes tasaisella, kuopan lähiympäristössä ei ole maanpinnalle näkyviä kiviä.

Koko: 45 x 45 cm

Kerrokset:

10 cm tummaa multaa.

10–15 cm ruskeaa hiekkaa, jonka seassa vähän 5 cm kokoisia kiviä. Hiekkakerroksen pintakorko noin 13,55 m mpy.

Kuopan pohja: Kovaa punaruskeaa hiekkaa ja pientä soraa ja murenevia kiviä.

Pintakorko: 13,62–13,66 m mpy

Pohjakorko: 13,42–13,48 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 10

Sijainti: Koekuopasta 9 noin 6,5 metriä pohjoiseen. Noin 16 metriä pohjoiseen päärakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen luoteisrinteen pohjoispuolella täysin tasaisella alueella. Ympäristössä näkyy muutamia noin neliön kokoisia neliskulmaisia kaivantoja, kuitenkin kaivantojen pinta on jo samanlainen kuin ympäristön, mutta kaivantojen reunat 5–15 cm alempana. Kuopan lähiympäristössä ei ole maanpinnalle näkyviä kiviä.

Koko: 50 x 35 cm

Kerrokset:

10 cm tummaa multaa.

10–15 cm hienojakoista vaaleanruskeaa hiekkaa, ei kiviä. Hiekkakerroksen pintakorko noin 13,03 m mpy.

Kuopan pohja: Ruskea tiivis ja kova siltti.

Pintakorko: 13,11–13,13 m mpy

Pohjakorko: 12,92–12,95 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 11

Sijainti: Koekuopasta 9 noin 6 metriä itä-koilliseen. Noin 15 metriä koilliseen päärakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen luoteisrinteen aivan alaosassa lähes tasaisella, kuopan lähiympäristössä muutamia isoja maan pinnalle näkyviä maakiviä.

Koko: 45 x 40 cm

Kerrokset:

10 cm tummaa multaa.

3 cm ruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen pintakorko noin 13,63 m mpy.

Kuopan pohja: Ruskeaa aavistuksen punertavaa hiekkaa ja silttiä.

Pintakorko: 13,70–13,74 m mpy

Pohjakorko: 13,59–13,62 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 12

Sijainti: Koekuopasta 11 noin 3,5 metriä itä-koilliseen. Noin 18 metriä koilliseen pää-rakennuksen pohjoiskulmasta. Kivisen harjanteen luoteisrinteen aivan alaosassa lähes tasaisella, kuopan lähiympäristössä muutamia isoja maan pinnalle näkyviä maakiviä.

Koko: 60 x 50 cm

Kerrokset:

10 cm tummaa multaa.

3 cm ruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen pintakorko noin 13,74 m mpy.

Kuopan pohja: Ruskeaa aavistuksen punertavaa hiekkaa ja silttiä.

Pintakorko: 13,81–13,85 m mpy

Pohjakorko: 13,68–13,73 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 13

Sijainti: Noin 6,5 metriä päärakennuksen eteläkulmasta etelään vanhan piha-alueen reunalla. Noin 4,5 metriä ulkorakennuksen koilliseinästä koilliseen.

Koko: 55 x 55 cm

Kerrokset:

5 cm tummaa multaa.

25 cm tuotua muualta tuotua soraa. Sorakerroksen pintakorko noin 13,99–14,02 m mpy.

Kuopan pohja: Harmaata kovaa savea.

Pintakorko: 14,02–14,07 m mpy

Pohjakorko: 13,74–13,80 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 14

Sijainti: Noin 7,5 metriä päärakennuksen eteläkulmasta länteen keskelle pihaa. Noin 7 metriä ulkorakennuksen pohjoiskulmasta pohjoiseen.

Koko: 45 x 45 cm

Kerrokset:

3 cm tummaa multaa.

15 cm pihan hiekka- ja sorakerroksia.

10 cm ruskeaa kovaa hiekkaa. Hiekkakerroksen pintakorko noin 14,24 m mpy.

Kuopan pohja: Vaalearuskeaa kovaa ja tiivistä silttiä.

Pintakorko: 14,35–14,40 m mpy

Pohjakorko: 14,14–14,17 m mpy

Löydöt: Ei löytöjä

Koekuoppa 15

Sijainti: Noin 4 metriä länteen ulkorakennuksen länsiseinästä. Vanhan piha-alueen eteläreunalla.

Koko: 45 x 45 cm

Kerrokset:

25 cm tummaa multaa.

Kuopan pohja: Vaaleanruskeaa kovaa silttiä.

Pintakorko: 14,09–14,13 m mpy

Pohjakorko: 13,90 m mpy

Löydöt: Moderni rautanaula, pieni pala kirkasta lasia, luu (pienen nisäkkään selkäranka)

Koalue 1

Sijainti: päärakennuksen pohjoiskulmasta koilliseen noin 5,5 metriä, kivisen harjanteen korkeimmassa kohdassa, ympäristössä maanpinnalle näkyy useita isoja kiviä. Koekuoppa 6 oli aiemmin kaivettu tämän alueen koillisosassa.

Koko: 200 x 200 cm

Kerrokset:

5–10 cm tummaa multaa.

Mullan alapinnassa 10–35 cm kokoisia kiviä (korkeimpien kivien huiput näkyivät maanpinnalle ennen kaivamista. Kivet eivät ole kiinni toisissaan, kivien väleissä on ruskeaa hiekkaa. Kivet keskittyvät alueen itäpuoliskolle. Kivien pinnan korko noin 14,58–14,78 m mpy. Hiekkakerroksen pinnalla olleet neljä pienintä poistettu. Multakerros kaivettiin pois koko alueelta.

3–10 cm hienoa ruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen pintakorko noin 14,50–14,58 m mpy. Hiekkakerros laskee loivasti länteen. Koekuopista poiketen hiekkakerroksen maa seullottiin. Hiekkakerros kaivettiin pois alueen pohjoispuoliskolta.

Kuopan pohja: Kova vaaleanruskea siltti. Siltin läpi alueen länsikulmaan kaivettiin noin 10–15 cm syvä ja 70 x 50 cm kokoinen koekuoppa. Vaaleanruskea silttikerros muuttui ruskeammaksi ja aavistuksen hiekkaisemmaksi.

Pintakorko: 14,60–14,64 m mpy

Pohjakorko: 14,42–14,52 m mpy

Löydöt: Multakerroksen yläosasta tiilen paloja, iso kasa moderneja rautanauvoja.

Kuva 2. Koalue 1 kaivettuna. Alueen eteläpuoliskolta kaivettu vain multakerros, pohjoispuolisko kaivettu pohjaan. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala. MuTu119014Dg_11.

5. YHTEENVETO

Laitilan Niittymäen kiinteistöllä (400-419-7-132) Laesaaren mahdollisella muinaisjään­nöksellä 11.–15.7.2019 tehdyissä koekaivauksissa ei tehty esihistoriallisia löytöjä tai havaintoja kiinteästä muinaisjään­nöksestä. Pihapiiriin tehdyissä 15 koekuopassa ja 1 koalueessa ei havaittu merkkejä tulenpidosta taikka hiiltä / nokea. Kaikki esiin tulleet löydöt viittaavat paikalle olleiden rakennusten käyttöaikaan, 1900-luvun loppupuoleen. Tontilla havaitut luut ovat eläinten luita. Kaikissa kuopissa on pinnalla multakerros, osassa kuopista multakerroksen alta tulee suoraan silttinen pohjamaa, osassa kuopissa multakerroksen ja pohjamaan välissä ruskea hiekkakerros. Piha-alueen keskelle on tuotu soraa. Ainakin kivisen harjanteen keskellä on maanpinnalle näkymättömiä kiviä. Vaikutelma on, että ainakin harjanteen päällisosa on täynnä tiivistä kivikkoa, jossa kivien koko vaihtelee 10 sentistä 2 metriin. Kivikko voi olla luontainen. Silttisen pohjamaan päällä oleva ruskea hiekkakerros on todennäköisesti myös luontainen.

Kuva 3. Koekuopat 11 ja 12 pohjaan kaivettuina. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala. MuTu119014Dg_13.

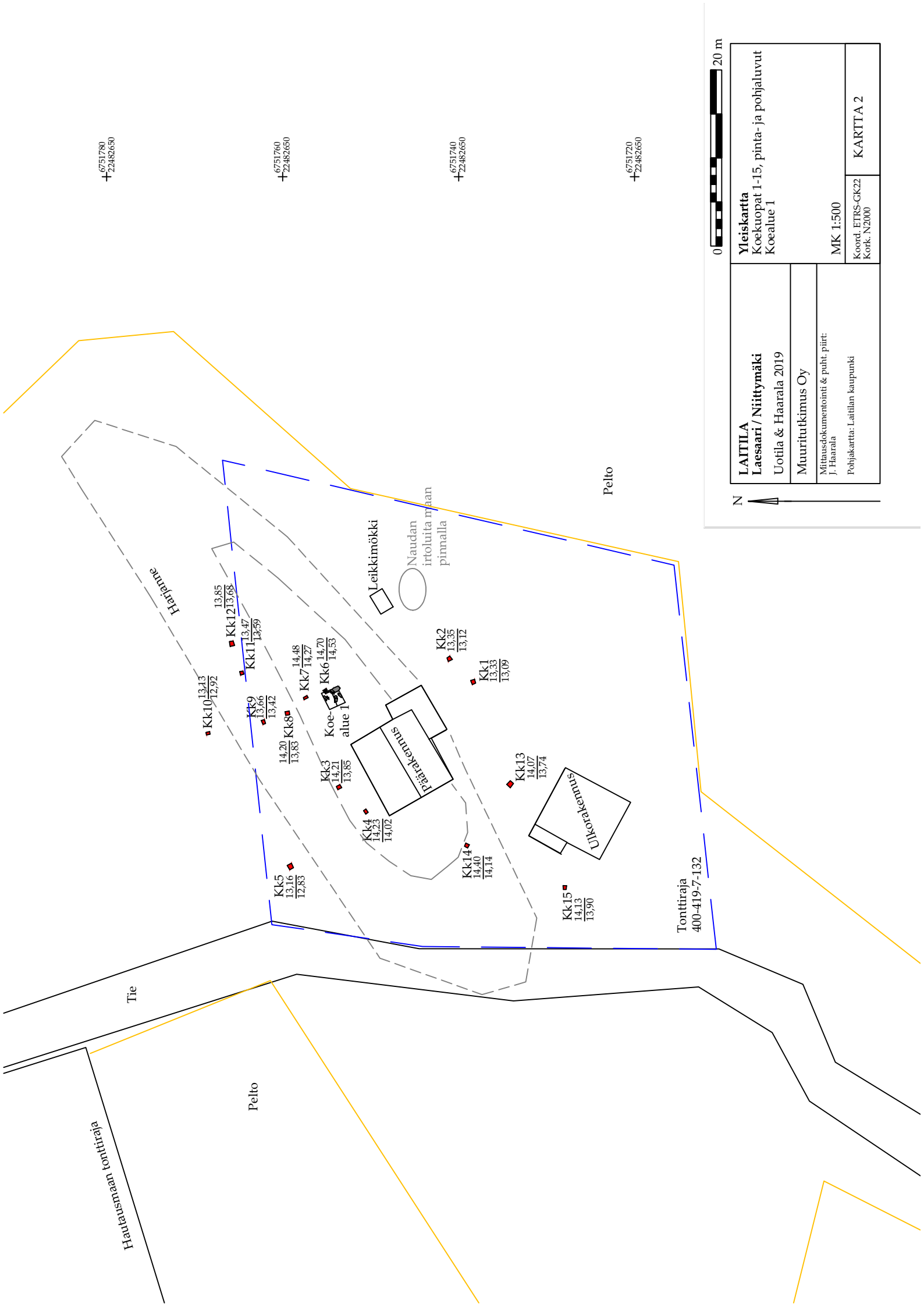

Puhdistamo

0 80 m

LAITILA Laasaari / Niittymäki Uotila & Haarala 2019 Muuritutkimus Oy Mittausdokumentointi & piiritt. piirt. J. Haarala Pohjakartta: Laitilan kaupunki	Yleiskartta Inventoitu ja koekuopitettu alue	
	MK 1:2000 Koord. ETRS-GK22 Kork. N2000	KARTTA 1

6751780
22482650

6751760
22482650

6751740
22482650

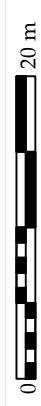
6751720
22482650

Tie

Pelto

Pelto

Tonttiraja
400-419-7-132

LAITILA		Yleiskartta
Laesaari / Niittymäki		Koekuopat 1-15, pinta- ja pohjaluvut
Uotila & Haarala 2019		Koealue 1
Muuuritutkimus Oy		
Mittausdokumentointi & puht. piirt. J. Haarala		
Pohjakaartta: Laitilan kaupunki		
MK 1:500		
Koord. ETRS-GK22		
Korok. N2000		
		KARTTA 2

Haukalanmaan tonttiraja

Harjanne

Leikkimökki

Naudan
irtoluita nraan
pinnalla

Koe-
alue 1

Parakennus

Ulkorakennus

Kk10 13,43 / 12,92

Kk12 13,68 / 13,85

Kk11 13,47 / 13,59

Kk9 13,66 / 13,42

Kk8 14,20 / 13,88

Kk7 14,27 / 14,48

Kk6 14,70 / 14,58

Kk3 14,21 / 13,85

Kk4 14,23 / 14,02

Kk14 14,40 / 14,14

Kk1 13,33 / 13,09

Kk2 13,35 / 13,12

Kk13 14,07 / 13,74

Kk15 14,13 / 13,90

Liite 2
Kuvataulut MuTu119014Dg

MuTu119014Dg_2. Yleiskuva ulkorakennuksesta ja piha-alueesta. Idästä, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_4. Yleiskuva lounas-koillinen-suuntaisen harjanteen päätyminen pellolle. Koillisesta, 11.7.2019. J. Haarala.

Liite 2
Kuvataulut MuTu119014Dg

MuTu119014Dg_5. Harjanteen korkein kohta päärakennuksen koillispuolella ennen koekuopitusta. Lounaasta, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_6. Koekuoppa 1 pohjaan kaivettuna. Kuopan luoteispuolella metallinpaljastimella löydettyjä kolikoita. Etelästä, 12.7.2019, J. Haarala.

Liite 2
Kuvataulut MuTu119014Dg

MuTu119014Dg_7. Koekuoppa 5 pohjaan kaivettuna. Taustalla päärakennus. Lännestä, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_8. Koekuopan 6:n kiviä. Luoteesta, 12.7.2019. J. Haarala.

Liite 2
Kuvataulut MuTu119014Dg

MuTu119014Dg_9. Koekuopan 9:n eteläprofiili. Pohjoisesta, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_12. Koealue 1 kaivettuna. Alueen eteläpuoliskolta kaivettu vain multakerros, pohjoispuolisko kaivettu pohjaan. Luoteesta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_10. Harjanteen rinne luoteeseen. Kuvan etualalla koekuoppa 9 ja keskellä koekuoppa 8 Luoteesta, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_14. Koekuoppa 14 pohjaan kaivettuna päärakennuksen lounaispuolella. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_15. Koekuoppa 15 pohjaan kaivettuna ulkorakennuksen länsipuolella. Lännestä, 15.7.2019. J. Haarala.

Laitila, Laesaari / Niittymäki, 2019
VALOKUVALUETTELO

MuTu119014Dg_1. Yleiskuva päärakennuksesta ja piha-alueesta. Lounaasta, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_2. Yleiskuva ulkorakennuksesta ja piha-alueesta. Idästä, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_3. Yleiskuva tontista. Kaakosta, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_4. Yleiskuva lounas-koillinen-suuntaisen harjanteen päätyminen pellolle. Koillisesta, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_5. Harjanteen korkein kohta päärakennuksen koillispuolella ennen koekuopitusta. Lounaasta, 11.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_6. Koekuoppa 1 pohjaan kaivettuna. Kuopan luoteispuolella metallinpaljastimella löydettyjä kolikoita. Etelästä, 12.7.2019, J. Haarala.

MuTu119014Dg_7. Koekuoppa 5 pohjaan kaivettuna. Taustalla päärakennus. Lännestä, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_8. Koekuopan 6:n kiviä. Luoteesta, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_9. Koekuopan 9:n eteläprofiili. Pohjoisesta, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_10. Harjanteen rinne luoteeseen. Kuvan etualalla koekuoppa 9 ja keskellä koekuoppa 8 Luoteesta, 12.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_11. Koealue 1 kaivettuna. Alueen eteläpuoliskolta kaivettu vain multakerros, pohjoispuolisko kaivettu pohjaan. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_12. Koealue 1 kaivettuna. Alueen eteläpuoliskolta kaivettu vain multakerros, pohjoispuolisko kaivettu pohjaan. Luoteesta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_13. Koekuopat 11 ja 12 pohjaan kaivettuina. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_14. Koekuoppa 14 pohjaan kaivettuna päärakennuksen lounaispuolella. Lounaasta, 15.7.2019. J. Haarala.

MuTu119014Dg_15. Koekuoppa 15 pohjaan kaivettuna ulkorakennuksen länsipuolella. Lännestä, 15.7.2019. J. Haarala.